

Tampereen yliopisto
KEB-40100 LÄMPÖTEKNIikka
Tentti 30.1.2019 / Seppo Syrjäjä

Sallittu kirjallisuus: jaettava kaavakokoelma
Palauta kaavakokoelma tentin jälkeen; älä tee siihen merkintöjä
Ohjelmoitavan laskimen käyttö sallittu

1. Säiliössä on kuivaa ilmaa. Alkutilanteessa säiliön tilavuus $V = 1 \text{ m}^3$ ilman paineen ja lämpötilan ollessa: $p = 100 \text{ kPa}$ ja $T = 30 \text{ }^\circ\text{C}$.

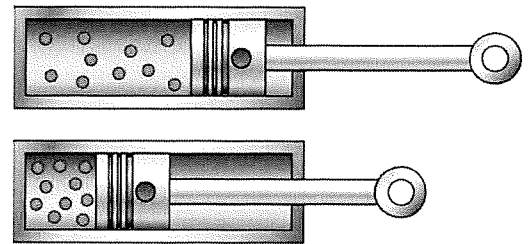
(a) Säiliössä olevaa ilmaa puristetaan **isentrooppisesti** ($s = \text{vakio}$) siten, että ilman loppupaine on 200 kPa . Määritä puristuksen jälkeiset T ja V .

(b) Määritä puristuksessa tehty työ W , jos puristus (paineeseen 200 kPa) tapahtuukin **isotermisesti** ($T = \text{vakio}$).

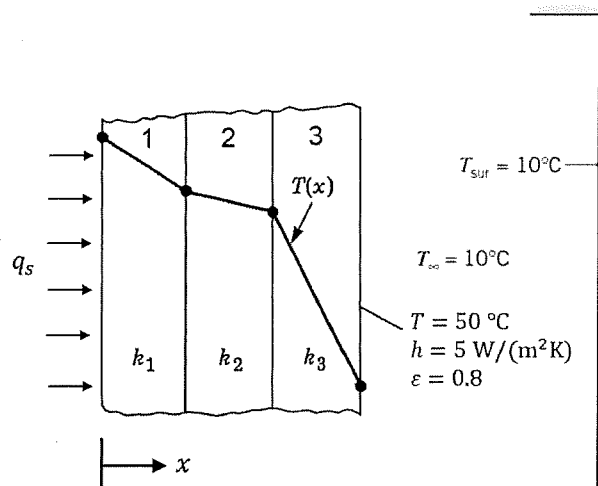
(c) Eräessä toisessa säiliössä ($V = 2 \text{ m}^3$) on kosteaa ilmaa (eli kuivan ilman ja vesihöyryn seos). Paljonko seoksessa on vesihöyryä (kg), jos suhteellinen kosteus on 60% ja $p = 100 \text{ kPa}$, $T = 40 \text{ }^\circ\text{C}$?

Ilmalle: $M = 28.97 \text{ kg/kmol}$; $c_p = 1008 \text{ J/(kg }^\circ\text{C)}$; $c_v = 720 \text{ J/(kg }^\circ\text{C)}$

Vedelle: $M = 18.01 \text{ kg/kmol}$.

2. Kuvan mukaisen kolmikerroksisen seinämän sisäpintaan ($x = 0$) tuodaan lämpövirran tiheys q_s , jolloin seinämään muodostuu kuvan mukainen lämpötilajakauma $T(x)$. Kaikkien kerrosten paksuus = 5 cm ja kerrosten lämmönjohtavuudet ovat k_1 , k_2 ja k_3 kuvan mukaisesti. Ulkopinnalta lämpö siirtyy ympäristöön konvektiolla ja säteilemällä. Ulkopinnalla lämpötila on $50 \text{ }^\circ\text{C}$, konvektiivinen lämmönsiirtokerroin $5 \text{ W/(m}^2\text{K)}$ ja emissiviteetti 0.8 . Ympäröivän ilman ja ympäröivien seinien lämpötila on $10 \text{ }^\circ\text{C}$. Tilanne on stationääri ja johtuminen 1-ulotteista.

(a) Laita lämmönjohtavuudet k_1 , k_2 ja k_3 suuruusjärjestykseen (perustele myös valintasi).

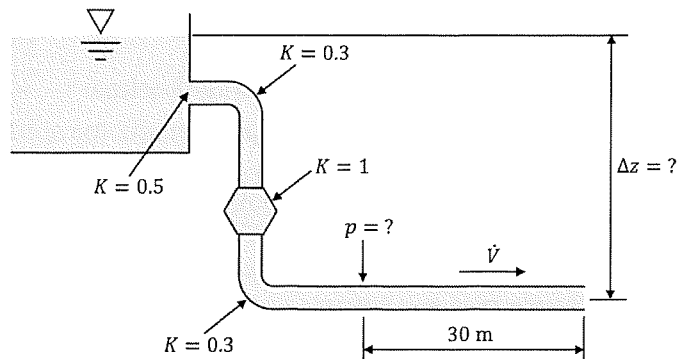
(b) Määritä q_s .

(c) Määritä lämmönjohtavuus k_1 , jos sisäpinta asettuu lämpötilaan $200 \text{ }^\circ\text{C}$ ja kerrosten 1 ja 2 rajapinta lämpötilaan $170 \text{ }^\circ\text{C}$.

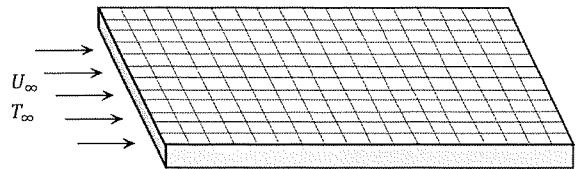
3. Säiliöstä virtaa vettä putken läpi $1 \text{ m}^3/\text{min}$. Putken halkaisija on 140 mm ja karheus 0.14 mm ; putken kokonaispituus on 100 m . Kertavastukset on annettu kuvassa. Vedelle $\rho = 1000 \text{ kg/m}^3$ ja $\mu = 0.0015 \text{ Ns/m}^2$.

(d) Määritä paine kohdassa 30 m ennen ulosvirtausta. Ulosvirtaus tapahtuu ympäristön paineeseen ($= 100 \text{ kPa}$).

(e) Määritä paljonko korkeammalla on avoimen säiliön nestepinta verrattuna ulosvirtauskohtaan (kuvassa Δz).

4. Lämpöä kehittäviä siruja (chippejä) on asennettu tasolevyille 216 kpl (18×12). Levyn pituus on 18 cm ja leveys 12 cm ; yhden sirun koko on siis $1 \text{ cm} \times 1 \text{ cm}$. $U_\infty = 30 \text{ m/s}$, $T_\infty = 20 \text{ }^\circ\text{C}$.

(a) Määritä maksimilämpötila levyssä, kun jokainen siru tuottaa lämpöä 0.25 W (lämpövirran tiheys levyssä on siis vakio). Levy on alapuolelta eristetty ja rajakerros on laminaari.

(b) Mikä on levyn lämpötila, jos se onkin vakiolämpötilassa ja kokonaislämpövirta levystä on sama kuin a-kohdassa. Rajakerros on turbulenti. U_∞ ja T_∞ kuten edellä.

Ilmalle $\nu = 2 \cdot 10^{-5} \text{ m}^2/\text{s}$, $k = 0.028 \text{ W/(m }^\circ\text{C)}$, $\text{Pr} = 0.72$.

5. Kuvassa on esitetty lämpötila (T) - entropia (s) -tasossa yksinkertainen höyryvoimalaitosprosessi, jossa $p_1 = 5 \text{ MPa}$, $T_1 = 550 \text{ }^\circ\text{C}$ ja $p_2 = 20 \text{ kPa}$. Isentrooppinen hyötysuhde on 90% sekä turbiinille että pumpulle. Pisteessä 3 vesi on kylläistä nestettä.

(a) Määritä entalpiat h_1 , h_{2s} ja h_2 sekä höyrypitoisuus x_2 .

(b) Määritä entalpiat h_3 , h_4 , h_5 ja h_6 .

(c) Piirrä kuva, jossa näkyy eri komponenttien (pumppu, kattila, jne.) sijainti ja merkitse siihen prosessin pisteet 1 ... 6.

